

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2025—2026 - ETELÄ-HERVANNAN KOULU

Sisällysluettelo

1. Yleiset tavoitteet
2. Selvitys
3. Kehittämistoimet, toteutus ja seuranta

1. Yleiset tavoitteet

Koulutuksen järjestäjä vastaa, että oppilaitokset laativat toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman. Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta
- tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi
- arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Yhdenvertaisuuslain mukaan:

- koulutuksen järjestäjän on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan
- ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Tampereen perusopetuksen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu kaupungin vuoden 2023 alussa julkaistuun, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakeihin pohjautuvaan toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan:

[Tampereen kaupungin toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

Suunnitelmaa tehdessä voidaan käyttää OPH:n

[Sanoista tekoihin-opasta](#)

.

1.1. Koulukohtainen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Tämän suunnitelman tavoitteena on tukea opetushenkilöstöä oppilaiden rakentavassa vastuuttamisessa ja osallistamisessa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Oppilaita ohjataan käyttäytymään ja kohtaamaan kouluyhteisönsä jäsenet kaikkia kunnioittavasti. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat koko kouluyhteisön yhteinen asia. Suunnitelman avulla halutaan luoda fyysisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja hyväksyvä oppimis- ja opetusympäristö, jossa lähtökohtana ovat syrjimättömyys, kohteliaisuus ja huomaavaisuus.

Sekä yhdenvertaisuus-, että tasa-arvolakien tarkoitus on turvata kaikkien oikeus olla oma itsensä ja poistaa syrjinnästä johtuvaa eriarvoisuutta.

[Yhdenvertaisuuslaki](#)

[Tasa-arvolaki](#)

Kummastakin laista nousevat syrjintäperusteet ovat:

- sukupuoli ja sukupuoli-identiteetti
- ikä
- alkuperä, kansalaisuus
- kieli
- uskonto, vakaumus
- mielipide
- poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta
- perhesuhteet, varallisuus
- terveydentila
- vammaisuus
- seksuaalinen suuntautuminen
- muu henkilöön liittyvä syy mm. kehon koko, pukeutuminen, nepsy-oppilaat

1.2. Oppilaiden ja henkilökunnan osallistaminen

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Oppilaat osallistuvat aktiivisesti koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön.
- Henkilökunta osallistuu ja kouluttautuu koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön.
- Koulun henkilöstö pohtii omia arvoja ja asenteitaan suhteessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain syrjintäperusteisiin. Tähän liittyen henkilöstö voi suorittaa Lasten oikeuksien verkkokoulutuksen (60-90min):

[Lapsen oikeudet](#)

1.3. Pedagoginen toiminta

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Opetuskäytännöt kannustavat oppilaita normitietoiseen ajatteluun sekä toimimaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- Kaikkien luokka-asteiden oppiaineiden opetussisällöt edistävät läpileikkaavasti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- Opetus ja oppimisen tuki toteutetaan tasapuolisesti.
- Arviointi on oikeudenmukaista.
- Oppilasvalinnoissa noudatetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusperiaatetta.

1.4. Vuorovaikutus ja viestintä

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Koulussa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti.
- Oppilaat ja henkilökunta saavat käyttää itse toivottua nimeä (kutsuma- tai lempinimeä) ja tulla kohdatuksi itse ilmoitetun sukupuoli-identiteetin mukaisesti.
- Koulun verkkosivut ja muu viestintä on kaikkien saavutettavissa, ja siinä kiinnitetään huomiota monipuoliseen ja ei-stereotyyppiseen ilmaisuun. Myös selkokieliäyteen kiinnitetään huomiota.
- Käännätetään tarpeen mukaan tietoa palveluista englannin kielelle sekä suurimmille kieliryhmille.
- Koululla on järjestelmiä ja tukitoimia, joilla varmistetaan, että oppilas ja huoltajat voivat kommunikoida ja antaa palautetta huolimatta kielitaidosta tai kulttuuritaustasta.

1.5. Turvallisemman tilan periaatteet

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- *Opettajat/luokanohjaajat laativat luokkakohtaisesti Turvallisemman tilan periaatteet oppilaiden kanssa. Turvallisemman tilan Word-pohja ja kaupungin yleiset ohjeet löytyvät kaupungin verkkosivuilta:*

[Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \[Tampereen kaupunki\]](#)

- *Oppilaat tuntevat Someturvan ja osaavat käyttää sitä.*

- Koulusta on luotu oppimis- ja opetusympäristö, jossa toteutuvat tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua opetukseen. Koulun fyysinen ja sosiaalinen ympäristö on turvallinen ja syrjimätön sekä oppilaan että henkilökunnan itsemäärittelyä kunnioittava (myös mm. WC:t ja pukeutumistilat, ryhmäjaot, liikuntatunnit).

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Opettajat/luokanohjaajat laativat luokkakohtaisesti Turvallisemman tilan periaatteet oppilaiden kanssa. Turvallisemman tilan Word-pohja ja kaupungin yleiset ohjeet löytyvät täältä:

[Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \[Tampereen kaupunki - Organisaatio\]](#)

- Oppilaat tuntevat Someturvan ja osaavat käyttää sitä.

- Koulusta on luotu oppimis- ja opetusympäristö, jossa toteutuvat tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua opetukseen. Koulun fyysinen ja sosiaalinen ympäristö on turvallinen ja syrjimätön sekä oppilaan että henkilökunnan itsemäärittelyä kunnioittava (myös mm. WC:t ja pukeutumistilat, ryhmäjaot, liikuntatunnit).

Ohjeet turvallisemman tilan periaatteiden läpikäymiseen ja laatimiseen

Lukuvuoden alussa:

Johdanto ja keskustelu:- Luokanopettaja käy luokkansa kanssa ja yläkoulussa luokanohjaaja käy luokanohjaajan tunnilla läpi turvallisemman tilan periaatteiden merkityksen ja tarkoituksen.

- Opettaja johdattaa keskustelun, jossa oppilaat voivat jakaa ajatuksiaan ja kokemuksiaan turvallisesta tilasta.

Periaatteiden määrittely:- Luokka ja opettaja laativat yhdessä listan turvallisemman tilan periaatteista. Näitä voivat olla esimerkiksi kunnioitus, kuunteleminen, syrjimättömyys ja avoimuus.

- Jokainen oppilas saa mahdollisuuden ehdottaa periaatteita ja perustella niiden tärkeyttä.

Yhteinen sopimus:- Kun periaatteet on määritelty, luokka tekee yhteisen sopimuksen niiden noudattamisesta.

- Sopimus voidaan allekirjoittaa kaikkien oppilaiden ja opettajan toimesta, mikä vahvistaa sitoutumista.

Periaatteiden esillä pitäminen ja ylläpito:

Esillepano luokkatilassa:- Sovitut periaatteet kirjoitetaan näkyvälle paikalle luokassa, esimerkiksi julisteeksi tai taululle.

- Oppilaat voivat koristella julisteen, jotta se on houkutteleva ja huomion kiinnittävä.

Säännöllinen tarkastelu:- Luokanohjaajan tunneilla periaatteet käydään säännöllisesti läpi.

- Oppilaat kertovat lukuvuoden päätteeksi, miten periaatteet ovat toteutuneet ja onko niissä parantamisen varaa.

Kannustaminen ja palkitseminen:- Luokka voi sopia palkitsemisjärjestelmästä, jossa periaatteiden noudattamisesta annetaan positiivista palautetta ja kannustimia.

Näiden ohjeiden avulla Etelä-Hervannan koulu voi varmistaa, että turvallisemman tilan periaatteet ovat selkeät, kaikkien tiedossa ja aktiivisesti ylläpidetyt koko lukuvuoden ajan. Tämä edistää oppilaiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta koulussa

1.6. Rasismin ja syrjinnän vastainen työ

Tampereella toimii rasisminvastaisten toimenpiteiden työryhmä. Työryhmä suosittelee kouluille toimenpiteitä rasismin ja syrjinnän torjumiseksi.

[Toimenpide-ehdotukset kouluille](#)

- Yhdessä ilman rasismia -opintokokonaisuus 4. luokille

- POC-lukupiiri. Taiteen edistämiskeskus on myöntänyt POC-lukupiiri ry:lle rahoituksen Yhteiset lukuhetket hankkeelle, joka toteutetaan vuonna 2025. Yhteiset lukuhetket on ainutlaatuinen hanke, joka tukee vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten osallisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa kirjallisuuden ja kulttuurin keinoin. Hankkeen avulla lapset, nuoret ja perheet pääsevät tutustumaan moninaiseen kirjallisuuteen, joka tukee heidän identiteettiään ja antaa välineitä kohdata monimuotoinen maailma empaattisesti ja kunnioittavasti.

- Rasismin vastaisen -teemaviikon viettäminen kevätlukukaudella

- Nälkäpäiväkeräys syyslukukaudella

- Tiedottaminen ja yhdenvertaisuusasioiden pitäminen esillä eri tavoin.

- Opettajien täydennyskoulutus

1.7. Koulun esteettömyystiedot

Koulut kirjaavat koulun esteettömyystiedot koulun kotisivuille.

Etelä-Hervannan kouluun on luotu oppimisympäristö, jossa toteutuu tasa-arvoiset mahdollisuudet osallistua opetukseen ja koulun fyysinen ja psyykinen ympäristö on syrjimätön (myös mm. wc:t ja pukeutumistilat).

Oppilaskunnan kanssa järjestetään esteettömyyskävely syyslukukaudella.

2. Selvitys

Selvitys on tasa-arvolain vaatima suunnittelun ensimmäinen vaihe, jonka aikana selvitetään toimipaikan tasa-arvotilannetta. Selvitys toimii pohjana, kun mietitään koulun kehittämistarpeita. Selvityksessä voi käyttää apuna keskusteluja ja erilaisia havainnointimenetelmiä. Oppilaiden näkökulmien ja mielipiteiden kartoitus on selvitystyön pohjana.

2.1. Kyselyiden käyttäminen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tukena

Suunnitelman pohjana käytetään aina nykytilan arviointia.

Nykytilan arviointiin on tulossa syksyllä 2025 uusi työkalu, jolla voidaan henkilöstön keskuudessa arvioida koulun tämänhetkistä tasa-arvotilannetta. Rehtori-Teamsista kannattaa tutustua Power BI-raporttiin Ajatuksia koulusta-kyselyn tuloksiin.

Selvityksen tekemisestä ja suunnittelun keinoista voi lukea lisää OPH:n

[Sanoista tekoihin](#)

-oppaasta.

Kouluterveyskysely ja yhdenvertaisuuskysely ovat pakollisia selvitystyön osia.

- Koulut voivat päättää itse yhdenvertaisuuskyselyn sisällöstä ja mallista. Apuna voi käyttää mallipohjaa (kopioi ja muokkaa omalle koululle sopivaksi):

[Mallipohja](#)

- OPH:n yhdenvertaisuusbingo oppilaiden kanssa toteutettavaksi ja henkilökuntakeskustelun pohjaksi:

[yhdenvertaisuusbingo](#)

- Pienille koululaisille kyselyn voi toteuttaa opettajaohjoisesti keskustellen esimerkiksi kuvapankkikuvien avulla. Tällöin opettaja/ohjaaja kirjaa keskustelusta syntyneet mielipiteet ja käsitykset.

[Maailmankoulun kuvapankkikuvat](#)

- THL:n kouluterveyskysely toteutetaan 4., 5., 8. ja 9. luokkien oppilaille. Koulut päättävät, miten niistä kerättyä tietoa käytetään apuna tämän suunnitelman laatimisessa.

Lisäksi on mahdollista käyttää Maailmankoulun tasa-arvokompassia.

[Tasa-arvokompassi](#)

Se on laaja tavoitteiden ja toimenpiteiden ideapankki ja materiaaliaineisto ja sisältää pitkän ja seikkaperäisen selvitysmallin.

2.2. Yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun nykytilanne

Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun koulussa tehtyyn kartoitukseen. Tässä osassa kuvataan, miten nykytilaa kartoitettiin ja mitkä ovat kartoituksen tulokset.

Koulukokemuskyselyyn vastasi 120 oppilasta Etelä-Hervannan koulussa lukuvuonna 24-25. Tulosten perusteella Etelä-Hervannan koulussa 40% ei osannut arvioida, onko koulussamme rasismia, 34% ajatteli, että koulussa on rasismia ja 25% oli sitä mieltä, ettei koulussamme ole rasismia. 34% ajatteli, että opettajat puuttuvat tehokkaasti rasismiin, 29% ei osannut arvioida sitä ja 10% vastanneista oli sitä mieltä, että opettajat eivät puutu rasismiin tehokkaasti.

Nykytilanteen arvio Etelä-Hervannan koulussa osoittaa, että tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun tilanne on monimuotoinen ja vaihteleva. Koulukokemuskyselyn tulosten perusteella 40% oppilaista ei osannut arvioida, onko koulussa rasismia, kun taas 34% ajatteli, että koulussa on rasismia, ja 25% oli sitä mieltä, ettei rasismia ole. Tämä viittaa siihen, että oppilaiden kokemukset ja näkemykset vaihtelevat suuresti.

Onnistumisia ja vahvuuksia löytyy erityisesti opettajien toiminnasta, sillä 34% oppilaista ajatteli, että opettajat puuttuvat tehokkaasti rasismiin. Tämä osoittaa, että koulussa on vahva pyrkimys puuttua epäkohtiin ja edistää yhdenvertaisuutta.

Kehittämistavoitteita löytyy kuitenkin myös. Esimerkiksi 29% oppilaista ei osannut arvioida opettajien toiminnan tehokkuutta rasismiin puuttumisessa, ja 10% oli sitä mieltä, että opettajat eivät puutu rasismiin tehokkaasti. Tämä osoittaa, että tiedotusta ja koulutusta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista tulisi lisätä, jotta kaikki oppilaat kokisivat olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi koulussa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vaikka Etelä-Hervannan koulussa on tehty paljon työtä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi, on vielä kehittämisen varaa erityisesti oppilaiden kokemusten yhdenmukaistamisessa, oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa ja tiedotuksen parantamisessa.

3. Kehittämistoimet, toteutus ja seuranta

Tehdyn selvityksen (nykytilan kartoitus) pohjalta tehdyn suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan lukuvuosittain/-kausittain osana lukuvuoden arviointia. Arvioinnin perusteella määritellään toimenpiteet seuraavalle lukuvuodelle/-kaudelle. Kolmen vuoden suunnitelman toteutumista arvioidaan lopuksi (tai tarvittaessa aikaisemmin) kokonaisuutena.

3.1. Kehittämistavoitteet ja toimenpiteet

Kartoituksen tulosten (kyselyt, tilastot) läpikäyminen ja jatkotoimenpiteistä sekä kehittämiskohteista sopiminen.

- Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi havaitut koulun vahvuudet ja puutteet.

Etelä-Hervannan koulun tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi asetamme tavoitteita lukuvuodelle 2025-2026 ja niihin liittyviä konkreettisia toimenpiteitä. Vuosittain päivitetään toimenpiteet suunnitelmaan.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Oppilaiden tietoisuuden lisääminen: Varmistamme, että kaikki oppilaat ymmärtävät tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkityksen. Tähän kiinnitetään erityistä huomiota luokanohjaajan välkillä, luokanohjaajan tunneilla ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisen yhteydessä. Oppilaiden kanssa tehdään luokittain turvallisemman tilan periaatteet. Ensimmäisenä koulupäivänä on käyty kaupungin järjestyssäännöt ja Ohjeet turvalliseen koulupäivään huolellisesti läpi kaikkien oppilaiden kanssa. 4. luokat osallistuvat syyslukukaudella Yhdessä ilman rasismia -opetuskokonaisuuteen. POC-lukupiiri ry tekee moninaisen kirjallisuuden lisäämiseen tähtäävän kouluvierailun koulullemme. POC-lukupiiri Yhteiset lukuhetket hanke tukee vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten osallisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa kirjallisuuden ja kulttuurin keinoin. Hankkeen avulla lapset, nuoret ja perheet pääsevät tutustumaan moninaiseen kirjallisuuteen, joka tukee heidän identiteettiään ja antaa välineitä kohdata monimuotoinen maailma empaattisesti ja kunnioittavasti. Opettajien koulutus: Tarjotaan opettajille mahdollisuuksia täydennyskoulutukseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista. Koulutuksissa voidaan käsitellä esimerkiksi rasismiin puuttumisen keinoja ja inklusiivisen opetuksen menetelmiä. Näin parannetaan opettajien valmiuksia puuttua epäkohtiin ja edistää yhdenvertaisuutta. Oppilaiden osallisuuden vahvistaminen: Lisätä oppilaiden osallistumista koulun päätöksentekoon ja toimintaan. Vahvistetaan oppilaskunnan roolia koulun päätöksenteossa ja toiminnassa. Kannustetaan oppilaskuntaa järjestämään tapahtumia ja kampanjoita, jotka edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Turvallisen oppimisympäristön luominen: Varmistaa, että kaikki oppilaat kokevat olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi koulussa. Vahvistetaan tukiverkostoja, kuten vertaistukiryhmiä, kerhotoimintaa esimerkiksi Nova-toiminta. Nämä tukevat oppilaiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta. MOK-viikko 1/2026 rakennetaan hyvinvoinnin ympärille.

3.2. Arviointi- ja seurantasuunnitelma

Suunnitelmasta on käytävä ilmi vastuunhenkilöt, sovittujen toimenpiteiden toteutusaikataulu ja suunnitelman voimassaoloaika. Suunnitelmaan kirjataan, miten oppilaat ja henkilöstö osallistetaan kehittämistoimenpiteitä valittaessa ja miten suunnitelmasta tiedotetaan. Seurannalle on sovittava mittarit ja tavat, joilla vaikuttavuutta arvioidaan sekä näille aikataulu.

Aihe	Sovitut asiat
Aikataulut	LV 2025-2026 aikana
Vastuuhenkilöt	Matti Annala (rehtori), Johanna Loukaskorpi (apulaisrehtori) ja Saara Kudjoi (apulaisrehtori)
Seurantasuunnitelma (mahdolliset mittarit, vastuut, tavat)	Seuranta johtoryhmässä ja yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä
Oppilaiden osallistaminen	Suunnitellaan yhdessä oppilaskunnan ja yhteisöllisen oppilashuoltotyöryhmän kanssa
Tiedottaminen	Info-taulu, Ehtaa-asiaa -viikkotiedote , opettajainkokoukset ja oppilaskunnan kokoukset

3.3. Lukuvuosi- ja kokonaisarviointi

Väliarviointi lukuvuosisuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Voimassaoloajan päätyttyä tehdään kokonaisarviointi, jossa tarkastellaan toimenpiteiden tuloksellisuutta:

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vaikuttavuus kokonaisuutena.

Lukuvuosisuunnitelman yhteydessä 9.10.2025 ja laajempi arviointi aina lukukauden lopussa.

3.4. Suunnitelman päivittäminen

Suunnitelma on voimassa enintään kolme vuotta. Sitä tarkastellaan henkilöstön kanssa vuosittain ja tehdään tarvittavat päivitykset. Tarvittaessa nykytilanne kartoitetaan uudelleen kolmea vuotta tiheämmin. Suunnitelmasta tiedotetaan oppilaita ja huoltajia.

Suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon Perusopetuslain (1090/2024) ja Vammaispalvelulain (675/2023) muutokset.
2025-10-09

Suunnitelma on voimassa lukuvuodet 2025-2028, ja se päivitetään vuosittain toimenpiteiden osalta.

3.5. Suunnitelman hyväksyminen

2025-09-30

Matti Annala